

A bronze statue of a dockworker, wearing a cap and a heavy, textured jacket, stands in front of a brick building with arched windows. The statue is the central focus, with its head tilted upwards. The background features a brick wall with several windows, some of which are arched and have decorative glass patterns. Bare tree branches are visible in the foreground and background.

EEN ODE AAN DE DOKWERKER

project cultureel erfgoed

Sinds 2016 een project van De Rode Loper op School voor groep 7 en 8 van het basisonderwijs met kunstdocent Marije van der Hoeven en dichter Jos van Hest.

**‘Ik vind het beeld van
De Dokwerker erg cool,
want hij ging opstaan
voor de Joden.’**

Leerling Soraya

INTRODUCTIE

In Amsterdam staat het stoere beeld van De Dokwerker. Hij staat symbool voor alle mensen die op 25 en 26 Februari in 1941 staakten tegen het wegvoeren van de Joodse bevolking.

De kinderen zien een korte documentaire van een ooggetuige en maken kennis met deze geschiedenis. Daarna maken ze een beeldje van een staker - hun dokwerkertje - en ze schrijven er een gedicht bij. Zo geven we de geschiedenis door.

Bronnen

februaristaking.nl

nl.wikipedia.org/wiki/Februaristaking

nl.wikipedia.org/wiki/De_Dokwerker

Lees meer ►

Doelen

Hoe kunnen we op een andere manier geschiedenis invoelbaar maken? In de bovenbouw van het basisonderwijs leren kinderen over de Jodenvervolgung in de Tweede Wereldoorlog. Door zelf iets te maken komen ze dicht bij de inhoud.

- Symboolfunctie van een beeld leren kennen: De Dokwerker als symbool van opkomen voor vrijheid van Joodse medeburgers.
- Je verplaatsen in een situatie uit het verleden waarin moreel handelen gevraagd wordt: 'Niet weggijken, maar verantwoordelijkheid nemen'.
- Het verzet invoelbaar maken met filmpjes van ooggetuigen en het stellen van open vragen over moed, opkomen voor jezelf en anderen.
- De kracht van het beeld ontdekken door de lichaamshouding van De Dokwerker na te doen en te benoemen.
- Een expressief persoonlijk beeld maken door te letten op houding, kleding en attributen.
- Het eigen beeldje personifiëren en van daaruit een gedicht schrijven.
- Het doorgeven van de strijdbare houding van De Dokwerker aan nieuwe generaties.

BEELDEN MAKEN

**‘Ik wist niet dat
ik zo’n beeld
kon maken.’**

Leerling Roy

Met ijzerdraad, krantenpapier, tape en een likje bronsverf maken de kinderen een eigen beeldje van een staker: een stakende scholier, een trambestuurder, een meisje dat op een naaiatelier werkt enzovoort. De houding van het beeldje bepalen ze zelf. Is hun staker strijdbaar, aarzelend of juist bevreesd voor eventuele gevolgen?

Lees meer ▶

Zie meer ▶

WERKBLAD DE DOKWERKER VAN

1. Geef jouw beeldje

een voor en achternaam

.....

een beroep

.....

en een leeftijd

.....

2. Gaat jouw persoon meedoen met de Februaristaking?

.....

3. Hoe voelt hij / zij zich?

.....

4. Zou jij dat toen ook gedurfd hebben? Leg uit waarom je wel of niet had meegedaan.

.....

.....

.....

5. Wat heb je nodig om zoiets te durven?

.....

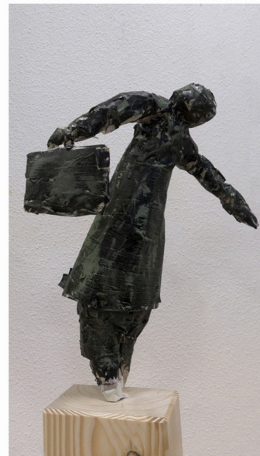
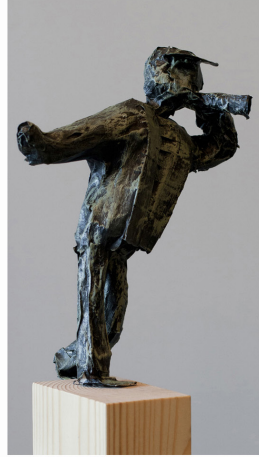
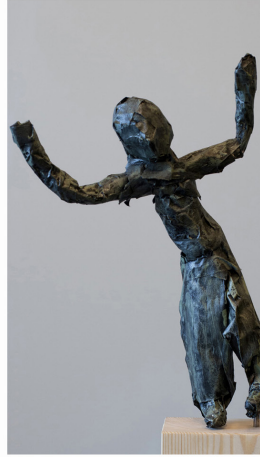

Teken hier je eigen beeldje en let op de houding

Dit is het wapenschild van Amsterdam.
Na de Februaristaking kregen de drie witte kruisen
een speciale betekenis

- X
- X
- X

De kinderen geven hun beeld een naam, leeftijd en beroep. En proberen zich te verplaatsen in iemand die het onrecht niet langer pikt. Was hun persoon woedend, opstandig, verdrietig of angstig? De dichter stelt de kinderen vragen, laat hen regels schrijven, verschuiven en zinnen herhalen waardoor een gedicht ontstaat.

Lees meer ► Twee gedichten
schoolderpoezie.nl/publicaties/staakt

‘Dit project verrijkt de kennis van de leerlingen enorm.’

Leerkracht Jeffrey

**oorlog is een verhaal om van te horen
vrede is samen bij elkaar komen en genieten**

**mijn naam is Amanda
ik heb één zus en twee broers**

**ik laat mij horen met mijn viool in mijn armen
ik ben bang en verlegen in mijn hart**

**iedereen wil de joden helpen
ik hoop dat de mensen naar elkaar luisteren
en elkaar begrijpen**

**in vrede doe je alles samen
genieten zonder je zorgen te maken**

*Taylor Dubois Alemán
Lukasschool groep 7a*

**Hallo, ik ben Marie
ik word ook Moedige Marie genoemd
Ik werk als huisvrouw
altijd kinderen om me heen**

**Mijn hart voelt vastberaden
in mijn buik zit angst
Ik sta bij de stakers op het plein
mijn hart voelt vastberaden**

**Vrede is dat je nooit
hoeft te vluchten
Dat je samen kan zijn
ook in moeilijke tijden**

*Lieve van Bennekom
Piet Heinschool groep 8a*

DE HERDENKING

De dokwerkertjes maken onderdeel uit van de jaarlijkse herdenking van de Februaristaking op 25 februari. Ze worden uitgedeeld aan het publiek. De mensen plaatsen de beeldjes tussen de bloemstukken en kransen bij De Dokwerker.

Zie meer ►

REACTIES

**‘Ik heb een stakende
schaatser gemaakt en ik
neem mijn opa mee naar
deze tentoonstelling.’**

Leerling Klaas

Het is een betekenisvol project. De kinderen zijn trots op hun beeldjes en gedichten en leerkrachten en ouders zijn onder de indruk van wat de kinderen gemaakt hebben.

De dokwerkertjes en de gedichten werden geëxposeerd in het Verzetsmuseum, de Mozes en Aaronkerk en het Holocaustmuseum in Amsterdam. Het Jeugdjournaal maakte er in 2016 een item over.

Lees meer ▶

Zie meer ▶

**‘Iedereen is altijd onder de
indruk van dit project en
de kinderen zijn ontzettend
trots op hun eigen werk.’**

Leerkracht Mariska

De Dokwerker – Februaristaking 1941

Marije van der Hoeven & Jos van Hest

School: Piet Hein Groep / leerkracht: 8A Mariska Koerts

1: Het aantal lessen (3): te kort / goed / te veel? (*graag omcirkelen*)

2: Graag een reactie over:

* Reflecteren op het onderwerp protest tegen Jodenvervolging in WO2 / opkomen voor jezelf en anderen:

Goed dat er aandacht wordt besteed aan dit onderwerp. De filmpjes en foto's zijn een mooie ondersteuning bij het verhaal van Marije.

* Vaardigheden: het verbeelden van het onderwerp in een ruimtelijk werk:

De beeldjes zijn altijd ontzettend mooi. De ouders en andere collega's zijn onder de indruk.

* Vaardigheden: het schrijven van een gedicht bij dit onderwerp:

Door de stappen van Jos schrijven de kinderen prachtige gedichten.

*Het resultaat: de beelden en gedichten:

Iedereen is altijd onder de indruk van dit project en de kinderen zijn ontzettend trots op hun eigen werk.

3. Wat waren de reacties van de kinderen op het lesprogramma?

Heel positief. De kinderen waren erg geïnteresseerd.

4. Op welke wijze sluit dit programma aan op vakken / onderwerpen waar uw klas mee bezig is?

Niet echt. Later in het jaar staat het onderwerp WOII op het programma.

5. Wat zijn verbeterpunten?

Geen

6. Overige opmerkingen:

Ik hoop dat wij volgend jaar weer mee mogen doen!

De Dokwerker – Februaristaking 1941

Marije van der Hoeven & Jos van Hest

School: 't Gouden El Groep / leerkracht: 8, Jeffrey van Beveren

1: Het aantal lessen (3): te kort / goed / te veel? (*graag omcirkelen*)

2: Graag een reactie over:

* Reflecteren op het onderwerp protest tegen Jodenvervolging in WO2 / opkomen voor jezelf en anderen:

Heel goed, beide docenten vertellen (niet te lang, niet te kort) over dit thema.

* Vaardigheden: het verbeelden van het onderwerp in een ruimtelijk werk:

Heel mooi gekozen. Het gebruik van de materialen om het product te maken past goed in de mogelijkheden van deze groep.

* Vaardigheden: het schrijven van een gedicht bij dit onderwerp:

Op een hele gedisciplineerde manier is de les opgebouwd. De kinderen waren stil en geconcentreerd en de resultaten waren door de goede opbouw van de les en het gedicht erg mooi.

*Het resultaat: de beelden en gedichten:

Echt heel mooi, andere docenten zijn jaloers op de resultaten. We gaan de beelden inclusief gedichten dan ook tentoonstellen in de vitrinekast in de aula.

3. Wat waren de reacties van de kinderen op het lesprogramma?

Verrassend enthousiast. Normaal reageren de jongens niet enthousiast als ze creatief bezig moeten zijn, maar nu gingen ze echt heel gefocust aan de slag.

4. Op welke wijze sluit dit programma aan op vakken / onderwerpen waar uw klas mee bezig is?

Niet enorm, maar het verrijkt enorm.

5. Wat zijn verbeterpunten?

Wellicht een klein puntje klassenmanagement, waar ze allebei echt fantastisch in waren, maar er werd soms teveel tijd aan 1 leerling gespendeerd, waardoor andere leerlingen zich benadeeld gingen voelen (ook wel onterecht, want je hebt niet veel tijd in een klas van 19, maar wellicht had het anders gekund).

6. Overige opmerkingen:

Ik ben erg positief verrast over het niveau van jullie docenten, ze waren heel goed!

DE DOKWERKER IN DE KLAS